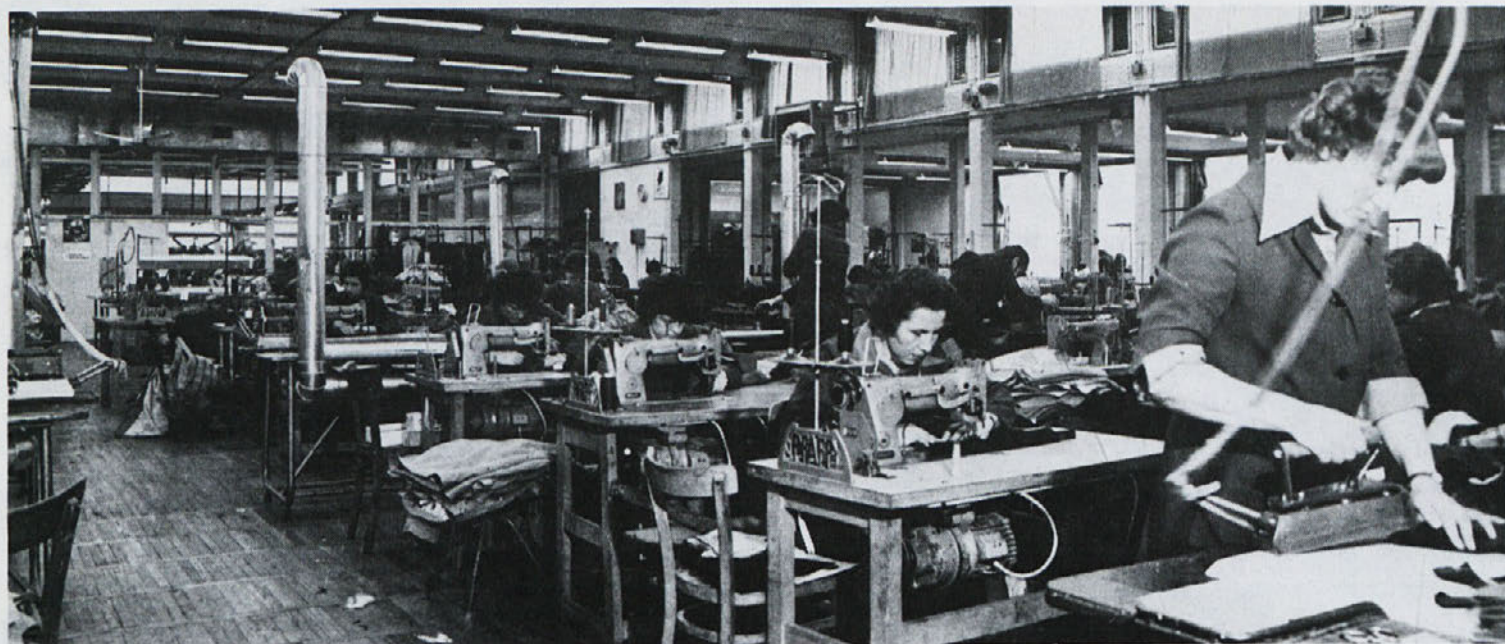

labod

NOVO MESTO, 16. MARCA 1977* LETO VII., ŠT. 3

Pogled na potek dela v šivalnici TOZD TIP-TOP v Ljubljani. (Foto: arh Labod)

labod v letu 1976

Vse te naloge so bile zadovoljivo rešene. Med najtežje je vsekakor spadala dokončna sanacija TIP-TOP Ljubljana. O tem je bila v začetku leta sestavljena posebna analiza in poskrbljeno je bilo za pokritje izgube v letu 1975.

Ker sanacija TIP-TOP oziroma izvrševanje plana za leto 1976 ni potekalo v predvidenih okvirih, je bil že v začetku meseca junija sestavljen rebalans plana, katerega je tudi občina Ljubljana-Bežigrad omenila v svojem poročilu za I. polletje, kot edini primer postopka TOZD, ki imajo izgubo. Poleg analiz poslovanja za I. polletje 1976 in 30. 9. 1976, v katerih so prikazani in obrazloženi učinki sanacije in plana, je bilo 20. 11. 1976 sestavljeno posebno poročilo o poteku izvajanja rebalansa plana za program VO, kateremu je dala vso podporo tudi skupščina občine Ljubljana-Bežigrad. Ta analiza je pokazala, da se v II. polletju rentabilnost in učinkovitost poslovanja izboljšuje (od 1. 8. 1976 je bila v TOZD Temenica Trebnje organizirana krojilnica), zaradi zmanjšanja števila delavcev je bila v II. polletju 1976 uvedena v TOZD TIP-TOP Ljubljana in v TOZD Temenica le dopoldanska izmena itd.

Žal je bilo poleg bore malo pomoči, ki nam jo je mogla okolica TOZD TIP-TOP in Temenice nuditi pri odgovorni in težki nalogi sanacije tudi precej nezaupanja v iskrenost postopka, nepoznavanja razmer, pavšalnih ocen itd., kar nam je celo otežkočalo naša prizadevanja (v TOZD TIP-TOP še niso uspeli razporediti odvišnih delavcev; v Idriji je izredno visok procent bolniških izostankov, število zaposlenih se nesmotrno zmanjšuje). V Trebnjem je odšlo iz

TOZD večje število delavk v nove tovarne itd.

Kar ni bilo mogoče v sedmih letih, naj bi Labod storil v enem letu in to v najtežjem poslovnem letu za konfeksionarje v zadnjih dvajsetih letih.

Kljub temu nam je ob izrednem prizadevanju uspelo, da je program vrhnjih oblačil zaključil poslovno leto z dobičkom din 505.221 (TOZD TIP-TOP izguba 747.576 din, TOZD Te-

menica dobiček 1.152.797,00 din) in da bo izgubo pokrili TOZD TIP-TOP iz lastnih virov.

O realizaciji nekaterih drugih nalog, ki sodijo v področje samoupravljanja, družbenega standarda in še nekaterih drugih dejavnosti, bo več govora v posebnih sestavkih.

V začetku 1976 smo si na področju kadrov in kadrovanja zastavili poseben program, katerega realizacija je bila naslednja:

PLAN IN REALIZACIJA ŠTEVILA ZAPOSLENIH V LETU 1976

	Plan 76	Realizirano 76	Index — plan real. 76
TOZD Ločna	489	485	99,18
TOZD Libna	409	383	93,64
TOZD DELTA	410	404	98,53
Skupne dejavnosti PŠ	103	99	96,11
SKUPAJ PŠ:	1.411	1.371	97,16
TOZD TIP-TOP	395	305	77,2
TOZD TEMENICA	246	162	65,8
Skupne dejavnosti VO	70	78	111,4
SKUPAJ VO:	711	545	76,65
SKUPNE SLUŽBE	62	49	79,03
SKUPAJ LABOD	2.184	1.965	89,97

Medtem ko je bil v programu PŠ realiziran plan zaposlenih 97,16%, je bil le-ta dosežen v programu VO le 76,65%, v podjetju pa 89,97%. Ta gibanja so zlasti v programu TOZD TIP-TOP in Temenica narekovala rebalans plana v II. polletju 1976, vpliva na rentabilnost teh TOZD in posredno na rentabilnost celotnega podjetja.

Taka kadrovska situacija je seveda nujno vplivala tudi na doseganje plana, saj delavci, ki so bili na delu, s svojim delom niso mogli nadomestiti izpada. Pojavila so se tudi nesorazmerja med doseženo normo in planom, kar govori o veliki fluktu-

aciji in neuigranosti proizvajalcev. Odstopanja med normo in planom so naslenja:

pri TOZD Ločni	19 poenov
pri TOZD Libni	10 poenov
pri TOZD Delti	2 poena
pri TOZD TIP-TOP	23 poenov
pri TOZD Temenica	22 poenov

TOZD Delta Ptuj, ki ima najbolj izenačeno normo s planom, povprečno doseženo normo 104,62, plan pa 102,49, ima tudi najboljše ekonomske učinke in najugodnejši poslovni uspeh. To dokazuje, da je sistem ustvarjenih razmerij gospodarjenja in delitve dohodka odlično zasnovan.

POVPREČNA NORMA IN IZRAČUNANI OD

	Norma	OD povpreč. mesečno
LOČNA	110,09	2,932 din
LIBNA	95,69	2,833 din
DELTA	104,62	2,972 din
TIP-TOP	102,84	2,861 din
TEMENICA	96,36	2,567 din
Skupne dejavnosti PŠ		4,508 din
Skupne dejavnosti VO		4,131 din
SKS		4,823 din
Povprečno LABOD		3.063 din

Pri osebnih dohodkih naj omenimo, da so bili v letu 1976 le za 8,5 % večji od povprečja leta 1975.

Pri programiranju proizvodnje v komadih izdelkov moramo uvodoma povedati, da se je struktura izdelkov – srajc glede na čas izdelave močno spremenila v korist izdelkov z visokimi časi. Odtod tudi malenkostna razlika med planom in realizacijo.

V letu 1976 smo izdelali v PŠ 3.424.559 komadov (od tega 103.080 v kooperaciji) srajc in ženskih bluz, v VO pa 147.933 komadov vrhnjih ženskih in moških oblačil.

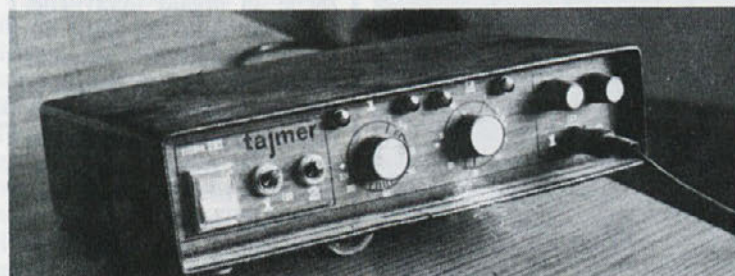
Izvoz v bruto znesku znaša 10.333.000 \$ ali 32,4 % več kot leta 1975. S tem smo ga presegle po srednjeročnem planu za 3 %. Pozitivno je, da smo uspeli izvoziti več izdelkov iz domačih surovin.

Razmerje proizvodnih minut med domačim trgom in izvozom v PŠ znaša 47,95:52,05, pri VO pa 50,22:49,78 %.

V odnosu na plan je bil dosežen:

dohodek	91,11%
osebni dohodki	95,72%
ostanek dohodka	64,71%
dohodek na delavca	70.438 din

To pomeni, da so osebni dohodki rastle hitreje kot dohodek (družbeni proizvod), kar je v nasprotju z resolucijo o ekonomskem razvoju SRS za leto 1976. Ker so OD v konfekciji med najnižjimi v republiki in državi in je realen življenjski standard tekstilcev ogrožen, pričakujemo, da zoper nas ne bodo ukrepali po resoluciji, sprejeti za leto 1976.

S pomočjo te majhne elektronske naprave, ki ji v TOZD Ločna pravijo KRIČAČ, so pri individualnem usposabljanju dosegli izredne rezultate. Posamezne delavke so svoj učinek povečale tudi do 40 odstotkov. O konkretnih rezultatih bodo, upajmo, strokovnjaki iz Ločne napisali kaj več v naslednji številki.

Delavki ob stroju za lepljenje podloge pri moškem programu v TOZD Temenica. (Foto: arhiv Labod)

DOSEŽENI DOHODEK IN NJEGOVA RAZDELITEV

	Dohodek	Izpl. za OD	OstaneK dohodka	v 000 din
LOČNA	28.556	18,774	2,884	
LIBNA	24.682	16,561	3,741	
DELTA	30.004	19,297	5,229	
TIP-TOP	15.816	13,104	647	
TEMENICA	9.951	7,165	1,152	
SKS	27.150	17,010	1,180	
SKUPAJ				
LABOD	136.160	95,481	14,186	

(V dohodek ni všteta funkcionalna amortizacija).

Pri oceni dohodka in uspešnosti posamezne TOZD je treba upoštevati vpliv notranjih obrestí na prosti poslovni sklad, ki so pomenile pri TOZD Ločni 2,754.000 din, pri Libni 3,911.000 din, pri Delti pa le 668.000 din. Prav tako so pomembne beneficirane obrestí, ki povečujejo dohodek pri TOZD TIP-TOP za 838.730 din in pri TOZD Temenici 451.623 din. Ta sredstva bi praviloma morala biti namenjena za vračanje sanacijskih kreditov.

In kako je bilo s stroški? Odstopanja od planiranih so bila naslednja: pri PŠ:

– poslovni stroški	11,16 %
– osebni dohodki	10,02 %

pri VO:

– poslovni stroški	46,61 %
– osebni dohodki	14,65 %

Značilno je, da so poslovni stroški PŠ v letu 1976 v primerjavi z letom 1975 povečani za 18,69 %, osebni dohodki pa le za 10,72 % in so pod statistično ugotovljenim porastom življenjskih stroškov za leto 1976.

Posebno zanimivo je, da v strukturi stroškov programa PŠ predstavljajo stroški prevoza na delo, malic, osebnih dohodkov, sredstva za stanovanjsko izgradnjo, skratka vsi stroški, ki se tičejo delavcev, 72 % ali 84,501.000 din.

Za vse ostale stroške smo v letu 1976 odšteli 324,750.000 din ali 28 %.

In kakšen odstotek v strukturi stroškov predstavljajo nekateri drugi stroški?

reklama	1 %
reprezentanca	0,6 %
dnevnice	0,7 %
AM	5,8 % itd.

Ob takih ugotovitvah vidimo, da je naše delo in plačilo v zvezi z njim vedno močnejše, z rastjo delovne storilnosti pa ne moremo biti v celoti zadovoljni. Po

drugi strani pa so možnosti za prihranke pri drugi kategoriji stroškov, ki smo jih primerjali, zelo majhne.

Leto 1976 je bilo na področju investicij relativno mirno. Večjih investicijskih vlaganj v lastne kapacitete ni bilo.

V osnovna sredstva smo v minulem letu vložili:

	din
TOZD Ločna	6,425.461
(od tega Šmarjeta 3,723.605)	
TOZD Libna	2,521.505
TOZD Delta	1,822.068
TOZD TIP-TOP	234.614
(plus CML in del v SKS)	
TOZD TEMENICA	1,543.443
SKS	3,960.918
SKUPAJ:	16,508.011

Gospodarske težave v svetu in v Jugoslaviji tudi niso mogle mimo pogojev gospodarjenja v našem podjetju. Če upoštevamo še težavno nalogo sanacije TIP-TOP in dosežen učinek celotnega podjetja, moramo kljub nekoliko slabšemu finančnemu uspehu ugotoviti, da smo leto 1976 zaključili uspešno. To je zahtevalo velike napore in bolje so uspeli tiste TOZD, ki so tudi v vsestranskem pogledu bolj enotne in prizadevne. Nedvomno je bila v letu 1976 najuspešnejša TOZD Delta Ptuj. Zato zasluži njen kolektiv javno priznanje.

Spremenjeni pogoji na trgu, potreba po povezovanju proizvodnje in trgovine in obseg poslovanja so zahtevali tudi od skupnih dejavnosti in skupnih služb izredne napore, še posebno, ker nekatera delovna mesta v teh službah še sedaj niso zasedena.

Vse kar smo doslej povedali o letu 1976, smo storili z namenom, da ga bolje predstavimo in da izkušnje iz leta 1976 s pridom uporabimo pri delu v letu 1977.

normativna dejavnost

Urejanje medsebojnih razmerij v OZD predstavlja osnovo za normativno dejavnost (interno zakonodajo), ki je sestavni del našega pravnega sistema. Dobro namreč vemo, da se postopek o pravicah in obveznostih delavca do TOZD in obratno vodi v glavnem na podlagi določil splošnih aktov, ki morajo biti usklajeni z zakoni, neglede na to, kje se vodi postopek (pred organi TOZD ali pred pristojnimi državnimi organi-sodišči ipd.).

Razlika med zakoni in samoupravnimi splošnimi akti je predvsem v tem, da zakoni določajo norme, ki veljajo na splošno za vse OZD, dočim s konkretnim samoupravnim splošnim aktom urejajo razmerja le v določeni OZD. Druga značilnost samoupravnih splošnih aktov je v tem, da so to ne le normativni, ampak tudi organizacijski akti, kar pomeni, da norme temeljijo na določeni organizacijski obliki TOZD, ki jo mora poznati tisti, ki sodeluje pri izdelavi osnutkov samoupravnih splošnih aktov. V tem prispevku bomo navedli le osnovna področja, ki smo jih uredili s splošnimi akti.

Na začetku preteklega leta smo si zastavili nalogo, da s splošnimi akti uredimo vsa področja medsebojnih razmerij in druga področja, ki naj olajšajo uveljavljanje samoupravnih odnosov in delo organov upravljanja. Tako smo uredili:

- volitev delegatov in organov upravljanja
- vodenje javne razprave pri sprejemanju samoupravnih splošnih aktov
- sistemizacijo delovnih mest
- delitev osebnih dohodkov
- uporabo sredstev skupne porabe in urejanje stanovanjskih razmerij in
- delo samoupravne delavske kontrole.

Poleg navedene aktivnosti pa smo organizirali in vodili razpravo o osnutku zakona o združenem delu.

Osnutki aktov za navedena področja so bili pripravljani v prvi polovici lanskega leta. Javna razprava o osnutkih pa je tekla vse do konca 1976.

Med razpravo smo poskušali v TOZD uskladiti osnovna stališča za urejanje posameznih področij. Usklajevanje osnovnih stališč je potekalo običajno

Lani decembra je v Novem mestu začela obratovati težko pričakovana energetska postaja, v kateri so nova transformatorska postaja, elektro agregat in v prizidku prostor za skladiščenje vnetljivih tekočin. (Foto: arhiv Labod)

skupaj z javno razpravo, kar je v precejšni meri podaljševalo postopek.

Osnovni nosilci pri urejanju medsebojnih razmerij s samoupravnimi splošnimi akti so bili pravna služba, ki je samostojno ali pa na predlog in v sodelovanju s TOZD pripravljala osnutke samoupravnih splošnih aktov, ter TOZD in delovna skupnost skupnih služb (delavski sveti in direktorji TOZD), ki so organizirali javno razpravo in sprejemanje samoupravnih splošnih aktov.

V nadaljevanju naše aktivnosti na tem področju bo naša osnovna naloga uresničevanje določil zakona o združenem delu in usklajevanje posameznih samoupravnih splošnih aktov s tem zakonom. V ta namen so si TOZD v letnem planu zastavile osnovne naloge na področju normativne dejavnosti - urejanja medsebojnih razmerij s samoupravnimi splošnimi akti v koledarskem letu. Dejstvo, da je že v začetku leta posameznik seznanjen z aktivnostjo na tem področju, bo omogočalo večjo aktivnost posameznika in vseh drugih dejavnikov v TOZD in delovni skupnosti skupnih služb pri urejanju samoupravnih odnosov.

OBVESTILO PREDSESTVA SKUPŠČINE ZSJ

solidarnost z delavci in narodi Južne Afrike

Delavci in sindikat Jugoslavije izražajo, kakor vedno do-

slej, svojo popolno solidarnost z delavci in narodi afriškega juga, ki bijejo težak boj proti rasističnemu režimu in apartheidu.

V času izrednega napredka človeške kulture in civilizacije rasizem in apartheid na jugu Afrike blatita najosnovnejše norme človeškega dostojanstva, nad čimer se zgraža vse človeštvo. S svojimi barbarskimi zakoni rasizem tlačeni narodom afriškega juga onemogoča, da bi ostali na zemlji, na kateri so zrasi in do katere imajo vse legalne pravice, na kateri bi morali živeti svobodno, samostojno in neodvisno.

Delavski razred Jugoslavije in njegov sindikat sledijo svoji neomajni opredeljenosti za popolno odpravo kolonializma, aparthaída in rasne diskriminacije povsod po svetu ter izražajo globoko ogorčenost zaradi nasilja in pokolov v tej poslednji kolonialni trdnjavi.

Ko pozdravljamo stališča V. konference neuvrščenih v Colombu, po katerih je osvoboditev afriškega Juga „prioritetna zadolžitev neuvrščenih“, Zveza sindikatov Jugoslavije poziva delavski razred neuvrščenih in ostalih držav in njihove razredne organizacije, da še bolj utrdijo solidarnost in vodijo učinkovitejšo akcijo proti fašističnemu rasističnemu režimu bele manjšine v tem delu sveta.

Delavski razred Jugoslavije in Zveza sindikatov Jugoslavije ponovno potrjujejo svojo neomajno pripravljenost, da še naprej nudijo učinkovito moralno-politično in materialno pomoč delavcem in narodom Zimbabveje, Namibije in Južnoafriške republike v njihovi veliki borbi za svobodo, neodvisnost in socialni napredek.

na vidiku je nova tozd

Verjetno ste že slišali o pobudi delavskega sveta delovne in pripravo dela ter trgovine) organizira kot TOZD. in pripravo dela ter trgovine) organizira kot TOZD. delu, in sicer tistih, ki se nanašajo na oblike združevanja dela in sredstev, ter delu, in sicer tistih, ki se nanašajo na oblike združevanja dela in sredstev, ter analize samoupravne organiziranosti v naši delovni skupnosti. Predvsem moramo upoštevati določila 320., 400. in 403. člena zakona o združenem delu. Ta določila obravnavajo pogoje za organiziranje TOZD, posle, ki so skupnega pomena in se opravljajo v delovni skupnosti, ter posle, ki so sicer skupnega pomena, vendar se za njih opravljanje organizira TOZD, če ta del izpolnjuje pogoje za to.

Pobudo, ki jo je dal delavski svet 4. 2. 1973, so obravnavale vse politične organizacije in organi upravljanja ter zbor delovnih ljudi delovne skupnosti skupnih služb. V zvezi s to nalogo je izdelan rokovnik za potek celotnega postopka. Skladno z določili zakona o združenem delu bi ta postopek moral trajati do konca junija in bi že v drugi polovici tega leta lahko štartali z novo samoupravno organizacijo, kar je nujno urediti tudi z ustreznimi samoupravnimi splošnimi akti.

več kot pred leti

Ob koncu vsakega poslovnega leta delamo obračun uspehov in neuspehov. Prav je, da podamo tudi bežni pregled, kaj vse smo naredili na področju družbenega standarda v DO v preteklem letu.

Največja in najpomembnejša pridobitev je vsekakor možnost, da svoj letni dopust lahko izkoristimo v naših domovih, in sicer:

- v počitniškem domu v Bašaniji pri Savudriji imamo 19 ležišč,
- na malem Lošinjju 7 hišic ali 28 ležišč,
- za vikend rekreacijo pa rekreacijski center Sromlje.

V te kapacitete smo dosedaj vložili že okoli 410 st. milijonov. Na Lošinjju imamo po programu rezerviranih še 29 hišic, ki se gradijo po fazah in katere bomo morali v prihodnjih nekaj letih kupiti, kar nas bo veljalo še 725 st. milijonov. To bo vsekakor velika obremenitev za sklade skupne porabe TOZD, vendar bomo potem imeli dovolj velike kapacitete za obmorsko letovanje.

Na področju stanovanjske politike smo v letu 1976 naredili kar precejšnji skok. Za potrebe naših delavcev smo kupili 9 stanovanj, blizu 50 delavcem pa dodelili kredit za gradnjo, nakup ali adaptacijo stanovanj. Lahko ugotovimo, da se je tudi na tem področju le precej spreminilo.

Stanovanjski fond	skupaj	kupljenih v letu 1976
TOZD Ločna	6	1
TOZD Libna	10	2
TOZD Delta	6	1
TOZD Temenica	1	—
TOZD TIP-TOP	—	—
DSSS	12	5
SKUPAJ:	34	9

Res je, da smo bili v preteklih letih usmerjeni predvsem v delitev individualnih ureditev, ker smo pač z manj sredstvi rešili več stanovanjskih primerov. To razmerje pa se je že pričelo spreminjati. V našem sporazumu o delitvi in kreditiranju stanovanjske izgradnje smo zapisali, naj bo razmerje sredstev, namenjenih za stanovanja, 60:40 v korist družbene gradnje stanovanj.

Na področju zdravstvenega varstva smo naredili pomemben skok v Novem mestu, kjer smo

z združitvijo sredstev več DO pridobili sodobno urejeno zdravstveno postajo in tako resnično približali splošno zdravstveno službo proizvajalcu.

Pomemben korak smo naredili tudi na področju izobraževanja delavcev ob delu. Za potrebe brigadirskega kadra smo v sodelovanju z modelarsko šolo iz Maribora odprli oddelek delovodske šole pri tovarni v Novem mestu za TOZD Ločna, Libna in Temenica. Vpisanih je bilo 24 kandidatov, in sicer iz TOZD Ločna 8, Libna 14 in Temenica 2 kandidatki. Ker pa je le ena tretjina kandidatov izpolnjevala pogoje za vpis v delovodsko šolo (pogoj je končana obrtna šola), smo morali organizirati najprej tečaje za pridobitev poklicne šole. V mesecu juniju bodo zaključili poklicno šolo, nato takoj nadaljevali delovodsko šolo. Trije kandidati so šolanje zapustili, ker iz takih ali drugačnih razlogov niso prenesli velikega napora. Kandidati iz TOZD Delta so se vključili direktno v matično šolo v Mariboru.

Več kot 20 delavcev se izobražuje v raznih večernih, srednjih, višjih in visokih šolah. Z vsemi imamo sklenjene študijske pogodbe in bodo po končanem šolanju prevzeli bolj zahtevne delovne naloge. Potreb po strokovnih delavcih predvsem iz vrst ekonomskih, komercialnih in tekstilno-tehnoloških znanosti imamo še veliko, zato bomo še naprej podpirali tovrstno izobraževanje ob delu.

Rednih študentov imamo 16. Po TOZD pa so razdeljeni takole:

TOZD Ločna	5 kandidatov: 3 kandidati na srednji tekstilni šoli, 1 kandidat na ETŠ, 1 kandidat na ESS
TOZD Libna	6 kandidatov: 4 na ESSR, srednja tekstilna šola 1 kandidat, modelarska srednja šola 1 kandidat
TOZD Delta	3 kandidati: višja konfekcijska 1 kandidat, srednja tekstilna

Lani smo dobili nove počitniške kapacitete tudi na Lošinjju. Tako bomo letos imeli v okviru počitniške skupnosti sedem počitniških hišic, v katerih želimo, da bi se najbolje počutili. (Foto: arhiv Počitniške skupnosti)

Na podlagi 94. člena samoupravnega sporazuma o osnovah za uporabo sredstev skupne porabe in urejanju stanovanjskih razmerij

RAZPISUJEJO

komisije za družbeni standard TOZD Ločna, Delta, Libna, Temenica, TIP-TOP in delovna skupnost skupnih služb

javni natečaj

za razdelitev stanovanjskih kreditov za nakup, gradnjo in adaptacijo stanovanjskih hiš v letu 1977.

Natečaj traja od 17. III. do 17. IV. 1977.

Višino razporejenih sredstev za te namene bodo določili delavski sveti TOZD in delovne skupnosti skupnih služb glede na razpoložljiva sredstva.

Prosilci natečaja morajo svoji vlogi za dodelitev stanovanjskega kredita priložiti:

- a. če kupuje stanovanje oz. stanovanjsko hišo:
    - kupoprodajno pogodbo, overjeno na sodišču, ter izjavo pristojnega organa, da je zemljišče zazidljivo
  - b. če gradi stanovanjsko hišo:
    - gradbeno dovoljenje s tehnično dokumentacijo – zemljiško-knjižni izpisek, če je posojiljemalec lastnik stavbnega zemljišča. Zemljiško-knjižni izpisek z vknjiženo pravico do uporabe stavbnega zemljišča v gradbene namene, če posojiljemalec gradi na zemljišču, ki je v družbeni lasti
  - c. kadar rekonstruira – preureja stanovanje oz. stanovanjsko hišo:
    - gradbeno dovoljenje oz. potrdilo pristojnega organa občinske skupščine, da za rekonstrukcijo ni potrebno gradbeno dovoljenje (odločba o preuredbi oz. o rekonstrukciji)
    - zemljiško-knjižni izpisek, ko gre za lastno stanovanje
    - izjavo lastnika stanovanja oziroma stanovanjske hiše, da dovoljuje rekonstrukcijo, ko gre za stanovanjski objekt, ki ni delavčeva last.
  - č. kadar rabi posojilo za pridobitev stanovanjske površine:
    - pogodbo o dodelitvi najemnega stanovanja, v kateri je določen znesek, ki ga mora prispevati.
- Prosilci vložijo svoje vloge s priloženo dokumentacijo splošni službi TOZD, oziroma delavci DSSS v splošni službi DSSS najkasneje do 17. 4. 1977.

šola 1 kandidat, ETŠ 1 kandidat
TOZD Temenica

TOZD TIP-TOP

DSSS

4 kandidati: 1 kandidat višja rač. smer. 1 modelarska srednja šola, 2 kand. ESS

RAZSTAVA ZA DAN ŽENA

Ob dnevu žena, 8. marca, so likovniki Dolenjske, združeni v Klub likovnikov „Vladimir Lamut“, predstavili svoja dela v naši tovarni.

Doslej nismo bili vajeni takih razstav, vendar smo to izredno pristrčno sprejeli. Razstavljali so likovniki iz domačega kraja, kar pomeni, da Dolenjci na likovnem področju nismo tako revni. To so čisti amaterji, ki v prostem času presede ure in ure pred platni in se v samoti izpovedujejo platnu. To so slikarji – nezumetničeni in pošteni do okolja; to je njihova izpoved.

Upamo, da jih bomo imeli še priliko občudovati in se seznaniti z njihovimi deli.

ustanovitve aktiva izumiteljev

V tovarni zdravil Krka Novo mesto so imeli dne 21. 2. 1977 ustanovni sestanek aktiva izumiteljev, avtorjev tehničnih izboljšav in koristnih predlogov.

Namen ustanovitve tega aktiva je predvsem, da spodbudi delavce k še večji inovatorski dejavnosti in k bolj usmerjenemu delu na tem področju. V tovarni zdravil Krka je bilo čutiti močno inovatorsko dejavnost že od samega začetka. Že v letu 1956 so zabeležili prvo prijavo tehnične izboljšave. Patentna služba je organizirana že od leta 1960. Do sedaj je zabeležila 61 patentov, 74 tehnoloških izboljšav in 24 koristnih predlogov.

Avtorjem je bilo podeljenih že 9 nagrad iz sklada Borisa Kidriča. Prav tako razvija in spodbuja Krka to dejavnost s svojimi nagradami študentom višjih šol in visokih šol v Jugoslaviji in diajkom srednjih šol na Dolenjskem. Krka ima registriranih 145 inovatorjev, ki so prisotni v vseh strukturah šolske izobrazbe, od KV delavcev do delavcev z najvišjo izobrazbo. Ocenjeno je, da so v tovarni prihranili do sedaj s tehničnimi izboljšavami okoli 2 stari milijardi din.

Na ustanovnem sestanku si je aktiv postavil tudi program dela, ki je zajet v desetih točkah. Med drugim obsega program:

- ureditev temeljnih aktov inovatorske dejavnosti
- izdelava osnove za ekonomski izračun inovacij
- sodelovanje v družbeno-političnih organizacijah in organih samoupravljanja
- evidentiranje proizvodnih problemov
- pomoč pri izdelavi tehnoloških postopkov in prototipov
- povezava z drugimi delovnimi organizacijami
- organiziranje predavanj in strokovnih ekskurzij itd.

Z gotovostjo lahko trdimo, da je inovatorska dejavnost v tovarni zdravil Krka najmočnejša in najbolj organizirana na Dolenjskem in ena najmočnejših v Sloveniji.

Z ustanovitvijo aktiva lahko pričakujemo, da bo ta dejavnost še pestrejša, bolj usmerjena in da bo spodbuda k pospešitvi tovrstnega delovanja tudi v ostalih podjetjih Dolenjske.

ING. VLADIMIR ŠKRINJAR

V šivalnici TOZD Delta Ptuj so doslej edini v tovarni oblačil organizirali šivanje po tako imenovanem visečem sistemu. (Foto: arhiv Labod)

proizvodnja v »delti«

V TOZD Delta je proizvodnja tehnološko organizirana in opremljena za izdelavo moških srajc ter delno ženskih bluz. Iz tega sledi, da bi imeli najmanj problemov in najvišjo produktivnost pri izdelavi moških srajc.

Če pregledamo strojno opremo v celoti, ugotovimo, da je opremljenost primerna. Podroben pregled pa nam pove, da imamo v šivalnici 28 strojev, ki so že zastareli. Primanjkuje nam raznih pripomočkov za stroje (aparati, vodila in drugo). V

mnogih primerih poskušamo sami izdelati ustrezne pripomočke, da bi bila kvaliteta in učinki boljši in da se pri tem ne bi povečal fizični napor. Pri tem pa se srečujemo s težavami, ker je tudi opremljenost mehanične delavnice slaba. Najslabše je opremljena krojilnica.

Likalnica je organizirana za likanje srajc. Če bi izdelovali večje količine ženskih bluz, bi morali poskrbeti za primerno opremljenost likalnice.

Do zastojev v likalnici pride v primerih, ko se menjajo modeli in se s tem spremeni izdelovalni čas v šivalnici.

Do določenih zastojev prihaja tudi v šivalnici na posameznih delovnih mestih, ker vse delavke niso usposobljene za opravljanje vseh delovnih operacij. Tako se dogaja, da so nekatera delovna mesta preobremenjena, na drugih pa primanjkuje dela.

Da bi se kolikor mogoče izognili tem neprijetnim zastojem in težavam, bi morali posvetiti največjo pozornost dekadnim planom proizvodnje. Ti naj bi bili natančni, upoštevati bi morali, da bi se istovrstni modeli izdelovali v nekem določenem času, npr. v eni dekadi, ne pa da se menjavajo skoraj vsak dan. To bi proizvodnjo ocenilo, delovni učinek pa bi bil večji.

V 1976 smo predelali 1.030.488 komadov izdelkov po 808 delovnih nalogih, kar pomeni povprečno po nalogu 1.275 komadov. Največje težave nam je povzročala proizvodnja za firmo Elmior. Po pogodbi smo predelali 702.062 komadov po 648 delovnih nalogih, t.j. povprečno 1.083 po nalogu. Od tega:

- moških srajc	390.503
komade ali 56 %	
- ženskih bluz	311.559
komadov ali 44 %	

Pri tej proizvodnji planiranja sploh ni bilo. Z vso problematiko smo se soočali ob prejemu pošiljke. Zahtevani kriteriji izdelave, neuskajenost modelov v pošiljkah (razmerje srajc, bluz, zahtevni modeli in pri tem vnaprej postavljen rok izdobe - vsak petek v tednu - mnogo-krat še neprimerna kvaliteta materialov so povzročili mnogo težav v proizvodnji.

Če bodo letos količine planirane na osnovi kapacitet dveh brigad, bo delo gotovo olajšano. Doseči pa bi morali natančnejše planiranje tudi pri proizvodnji za izvoz.

novi delegati

Delovna skupnost skupnih služb je na novo izvolila naslednje delegate v interesne skupnosti:

- tovariša Jožeta FABJANA v občinsko konferenco delegatov za industrijsko rizično skupnost pri zavarovalni skupnosti Triglav
  - tovariša Dimitra PERIČA v delegacijo SIS na področju gospodarske dejavnosti posebnega družbenega pomena namesto upokojenega tov. Alojza Golobiča
  - tovariša Kazimira RUPNIKA v konferenco Zveze kulturno-prosvetnih organizacij občine Novo mesto
  - tovariša Jožeta PIRNARJA v skupščino novoustanovljene krajevne skupnosti Ločna
- Delegatom želimo, da bi se čim uspešneje vključili v delo in nam posredovali stališča in sklepe in prenašali naše želje iz baze.

odločili smo se!

Na predlog družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov v TOZD Libna so zbori delavcev sprejeli sklep, da prispevajo enodnevni zaslužek za čim hitrejšo dograditev tovarne v Krškem. Delali bodo v soboto, 19. in 26. marca 1977. Obenem je to tudi njihov prispevek k delovnemu praznovanju 8. marca. Odločitev je vsekakor spodbuda za ostale.

uspešna sanacija

nalog. Produktivnost v našem programu je bila samo 66,4 % glede na zaposlenega v proizvodnji perila. TIP-TOP je v tem času še bolj izstopal v izkoristku proizvodnih ur, saj je bilo komaj 44 % časa vložnega v delo po normi in 10 % po času. Zaradi bolniških izostankov je bilo izgubljenih 14,5 % ur. Prav tako je bil visok porast stroškov, saj so bili v odnosu na plan preseženi za 38 %.

Rebalans plana — interni sanacijski program

Spričo splošnega stanja, v katerem so se v tem letu znašli konfekonariji, je bil TIP-TOP, obremenjen z odnosi in stanjem minulega obdobja, še toliko bolj postavljen pred dejstvo, da ne bo uresničil planskih nalog. Rezultati polletnega poslovanja so to dokazali. Zato je bil sprejet rebalans plana, po katerem bi se odpravila neskladja v strukturi delovnih mest, hkrati je bil prikazan tudi ustrezen izračun sredstev in obračun strukture cene. Že tretje tromesečje je pokazalo, da so bili sprejeti ukrepi potrebni in pravilni, saj se je v tem času fizična produktivnost dela v programu VO povečala za okoli 12 %. Končno nam tudi podatki o poslovanju v preteklem letu kažejo, da so bili doseženi rezultati, ki so odraz uspešno opravljene sanacije.

LABOD je izpolnil naloge sanatorja

V minulem obdobju je bila dokončna sanacija TOZD TIP-TOP še posebno težka dodatna naloga Laboda. Temeljitejša analiza poslovanja

za leto 1976 v samoupravnih organih in družbeno-političnih organizacijah TOZD bo nedvomno privedla do rezultata, da je kljub številnim problemom Labod, sodeč po rezultatih, uspešno opravil nalogo sanatorja. Pri tem ne smemo mimo ugotovitve, ki je zajeta v poročilu o izvrševanju planskih nalog v letu 1976, da je bilo precej nezaupanja v iskrenost postopka sanacije, pavšalnega ocenjevanja in podobno, kar je pred Labod postavljalo še večjo odgovornost.

Poleg akcij, ki so bile potrebne za uspešno sanacijo, je pomembno vlogo odigrala tudi solidarnost, ki so jo pokazali delavci TOZD iz programa perila-šport do delavcev v saniranih TOZD, kot je na primer zagotavljanje sredstev za polno izplačevanje osebnih dohodkov, regresi za letni dopust in drugo.

TIP-TOP v sanaciji še ni naredil zadnje poteze

Izhajati moramo iz dejstva, da smo delavci TIP-TOP v enakem položaju z vsemi ostalimi v Labodu. To nam zagotavlja samoupravni sporazum o združevanju, to je razvidno iz planskih nalog, to zahteva načelo „za enako delo enako plačilo“ in še bi lahko naštevali. Ne moremo negirati pomembnih rezultatov preteklega leta, ki so nedvomno zasluga prizadevanja velike večine delavcev. Gotovo je tudi, da bi bilo lahko uspehi boljši, če bi dosledno opravili sprejete naloge, tako na področju kadrovske politike, doseganju višje produktivnosti, zmanjševanju stroškov, samoupravnem in družbeno-političnem življenju in drugje.

Odšla si, ni te več, spomin na tebe je boleč!

ZAHVALA

Ob mnogo prerani in nena-domestljivi izgubi nadvse drage hčerke in sestree

IDE SMILJAN

se iskreno zahvaljujemo kolektivu in mladinski organizaciji LABODA TOZD Delta Ptuj za pomoč v teh težkih trenutkih. Prav tako se zahvaljujemo govornikom za tolažilne besede ob odprtem grobu in vsem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti.

Globoko žalujoči starši, brat in ostalo sorodstvo

Ptuj, 17. 2. 1977

Preteklo leto je v zgodovini TOZD TIP-TOP nedvomno pomembna prelomnica. S 1. 1. 1976 lani je prišlo do dokončne pripojitve k delovni organizaciji Labod, s čimer je bil uresničen pomemben del sanacijskega programa. Samo leto 1976 pa lahko ocenimo kot bitko za dokončno sanacijo TOZD in programa vrhnjih oblačil.

Letni gospodarski plan je bil konkretizacija nadaljnje sanacije.

Izhodišče za izdelavo letnega plana je bilo število zaposlenih, in sicer 395, medtem ko je bilo dejansko število vseh zaposlenih v TOZD 333. Razlika je bila upoštevana v planu in je bila zato zahtevana nižja storilnost, v nekaterih primerih celo samo 70 %. Pričakovanje, da bomo lahko zaposlili vrzel v proizvodnji ni bilo uresničeno, ampak je število delavcev padalo. Skladno takemu stanju so bili predvideni ostali elementi plana. Nekajmesečni rezultati so pokazali, da nastopajo razkoraki med dejanskim in planiranim stanjem, predvsem v produktivnosti, katere posledica je bila slaba rentabilnost. Velik vzrok za nizko produktivnost je bil v predimenzionirani režiji. Zato je bilo nujno ukrepati. Tako je zbor delavcev v 6. julija lani sprejel izhodišča za poslovno in proizvodno organiziranost OZD Labod ter hkrati zadolžil vodstvo TOZD, da pripravi predlog reorganizacije delovnih mest in gospodarnega izkoriščanja prostorov, z namenom, da dosežemo ustrežnejše razmerje med proizvodno in režijsko delovno silo ter da ugotovimo resnično potrebo prostorov za TOZD in skupne dejavnosti. Višek prostorov se odda in se na ta način vsaj delno že tako visoki stroški vzdrževanja objektov pokrijejo.

V tem smislu pripravljene predloge je zbor delavcev sprejel v mesecu pred pričetkom kolektivnega dopusta.

Analiza polletnega poslovanja je pokazala resnično sliko glede na uresničevanje planskih

Kot leta nazaj so tudi letos delavci TOZD Ločna in delovne skupnosti skupnih služb počastili 8. marec s prireditvijo v Domu kulture v Novem mestu. Ob tej priliki so bila podeljena tudi priznanja delavcem za 10, 20 in 30 letno delo v podjetju.

kurentovanje v ptuju

Prireditve „Kurentovanje 1977“ v Ptuj, v kateri je sodelovalo 1800 mask, si je ogledalo 40.000 obiskovalcev.

Dopoldne je nastopilo 16 etnografskih skupin, v popoldanski povorki pa se jim je pridružilo še 31 motoriziranih in

drugih karnevalskih skupin, skupine pustnih likov iz štirih osnovnih šol in dve maskirani godbi na pihala. Člani komisije za ocenjevanje so zabeležili vse nastopajoče karnevalske in pustne skupine in ocenili domiselnost, kvaliteto in izvedbo. Pri odločanju višine nagrad je bila ocenjevalna komisija vezana na vsoto 40.000 dinarjev, zato je vse sodelujoče pustne skupine razvrstila v šest kategorij.

Naša skupina je bila v drugi kategoriji in ji pripada nagrada v znesku 1.500 dinarjev.

Predlagamo, da nagrado odstopimo mladinski organizaciji za opremo športnih ekip.

sejem v kölnu

Skupaj s srajčarji smo si ogledali moški sejem v Kölnu.

Eden najbolj zanimivih in modnih proizvajalcev je Odermark in Greiff: seveda je razstavljalo še dosti drugih, toda ta dva prevladujeta v svoji modnosti. Kolekcije oblek so v rahlo dezigniranem vzorcu, enobarvni tkanini, ribji kosti in letos zelo aktualnem pepita vzorcu. Linija oblek je letos zelo oprijeta, aktualna je „špic“ fazona, žepi so vrezani, zapenjanje enoredno in dvoredno. Obleka ima skoraj obvezno telovnik, prav tako je veliko sakojev in telovnikov; material: žamet v kombinaciji z gladkimi hlačami.

Hlače ravno padajoče, širina 28–30 cm.

Zanimive so bluzon obleke, posebno za popoldanski čas.

Plašči so športni v trenč stilu. Material: ribja kost, tweed, pepita, kamelhar in razni tuhi-čoje.

Nova linija plaščev so tudi cabani, posebno v kamelhar barvi z okrasno karo podlago.

Športne moške jope bodo dobrodošle skoraj v vsaki moški garderobi za jesenski čas, kajti na sejmu je bila prikazana kolekcija za jesen-zimo 77/78.

Barve: vsi pešeni toni v kombinaciji vseh tonov rjave in barve konjaka. Nekaj je seveda še sivih, plavih in zelenih tonov. K vsem tem modelom se prilagajajo srajce v istih barvah kot vrhnja oblačila.

Še ena modna novost za poletje: vse športne modele jeansa je nadomestil safari stil v modni kaki ali pa pešeni barvi. Tudi srajce v tej barvi so najbolj aktualne za prihodnjo sezono.

JELKA

V petek, 25. 2. 1977, je bila letna skupščina OO ZS delovne skupnosti skupnih služb. Kritično je ocenila delo sindikat ana področju samoupravnega in družbenopolitičnega delovanja. V naslednji številki bomo o zaključkih skupščine poročali bolj izčrpno.

V zimskih šolskih počitnicah smo organizirali sestanek – pogovor z našimi študenti in se pogovorili o vsem, kar je zanimalo nas oziroma naše študente.

Ob letošnjem praznovanju 8. marca smo delavke Laboda v Novem mestu poudarile, da ni to le praznik, temveč smo dokazale, da je to lahko tudi delovni dan, ko na srečanjih pregledamo delovne uspehe in ugotovimo slabosti ter se dogovorimo za nove naloge in akcije, s katerimi bomo skušale popolno uresničiti revolucionarno izročila 8. marca v pogojih naše samoupravne socialistične družbe.

labod

LABOD je glasilo delovne skupnosti Tovarne perila LABOD Novo mesto, izhaja vsako tretjo sredo v mesecu v nakladi 2400 izvodov. Ureja ga uredniški odbor. Glavni in odgovorni urednik: Milan Bratož. Tehnični urednik: Marjan Moškon. Stavek, filmi in prelom – ČZP Dolenjski list, tiska – KNJIGOTISK, Novo mesto